

KOP 1A

WS/213/62/yt/2009

298

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
DEPARTAMENT ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH
00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30, tel.: (22) 623-25-55, fax.: (22) 623-20-51

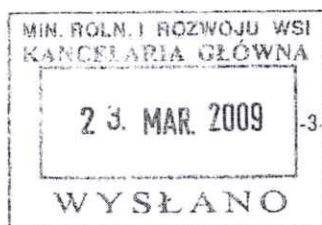
Warszawa, 20 marca 2009 r.

ROW/ws/ar/213/62/1445/09

Według rozdzielnika*Szanowni Państwo,*

W związku z pytaniami na temat możliwości realizacji operacji w ramach działań: „Odnowa i rozwój wsi”, „Podstawowe usługi dla ludności i gospodarki wiejskiej”, objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, na gruntach należących do wspólnoty wiejskiej, przesyłam następujące stanowisko.

W obecnym stanie prawnym nie ma regulacji dotyczących wspólnot wiejskich. Z piśmiennictwa dotyczącego wspólnot gruntowych wynika, że zdarza się, iż grunty użytkowane przez mieszkańców wsi posiadają w rejestrach gruntów różne nazwy, np. wspólnoty wiejskie, ziemie gromadzkie, wspólnoty wsi, czy wspólnoty gruntowe. Najistotniejsze jest określenie, jakimi gruntami były w przeszłości grunty „będące we władaniu wspólnoty wiejskiej”, a ponadto jakie czynności natury faktycznej i prawnej podejmowano wobec tych gruntów. Należy przede wszystkim ustalić, czy przedmiotowe nieruchomości stanowią w świetle przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28 poz. 169, z późn. zm.) wspólnotę gruntową bądź mienie gromadzkie. Organem właściwym w tej sprawie jest starosta, który powinien wydać stosowną decyzję na podstawie art. 8 wymienionej ustawy. Decyzja ta ma charakter deklaratoryjny, co oznacza, że poświadcza stan prawny ustalony w dniu wejścia w życie tej ustawy. Należy przy tym zaznaczyć, że co prawda w myśl art. 8 ust. 5 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych ustalenie, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową bądź mienie gromadzkie oraz ustalenie wykazów uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej oraz wykazów obszarów gospodarstw przez nich posiadanych i wielkość przysługujących im udziałów we wspólnocie powinno być dokonane w terminie roku od dnia wejścia w życie ustawy, jednak ustalenie takie może być dokonane także po jego upływie. Ponadto, zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 września 1995 r. (SA/Łd 1281/95), w którym stwierdzono, że z zasady demokratycznego prawa wynika, że niewykonanie w terminie obowiązku ustawowego przez

właściwe władze lokalne nie może prowadzić do naruszenia praw, jakie – w związku z postanowieniami ustawy – nabyli mieszkańcy wsi.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że o tym czy nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych może orzec jedynie starosta. Należy przy tym podkreślić, że jak wykazano wyżej, w sprawie jest istotny charakter nieruchomości w dniu wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, a nie jej obecne przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego. W przypadku gdyby nieruchomości, uznane zostały za wspólnotę gruntową zastosowanie miałyby przepisy ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych. Wynika z nich, że do sprawowania zarządu nad wspólnotą i do właściwego zagospodarowania gruntów wchodzących w skład tej wspólnoty właściwa jest spółka, którą powinny utworzyć osoby uprawnione do udziału we wspólnocie gruntowej.

W przypadku natomiast gdyby nieruchomości stanowiły w przeszłości mienie gromadzkie, to należy mieć na uwadze, że na podstawie art. 98 ust. 2 obowiązującej do 27 maja 1990 r. ustawy z dnia 2 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139, z późn. zm.) dotychczasowe mienie gromadzkie stało się mieniem gminnym. Z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95) stracił moc m.in. art. 98 ustawy o radach narodowych, a mienie gminne w rozumieniu tego przepisu stało się z mocy prawa mieniem gminy na obszarze której było położone.

Mając powyższe na uwadze przyznanie pomocy finansowej na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 38 poz. 220 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” (Dz. U. Nr 60 poz. 373) będzie możliwe dopiero po ustaleniu aktualnego stanu prawnego nieruchomości, na których planowane są inwestycje.

Z poważaniem,

DYREKTOR
Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich

Mieczysław Paradowski

22